

Mål C-604/21

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

den 28 september 2021

Domstol som begär förhandsavgörande:

Tribunal Administrativo e Fiscal de Braga, Juízo Administrativo Comum (Förvaltnings- och skattedomstolen i Braga, Portugal)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

den 14 september 2021

Klagande:

Vapo Atlantic, S.A.

Motpart:

Entidade Nacional para o Setor Energético, E.P.E. (ENSE)

Tribunal Administrativo e Fiscal de Braga

Juízo Administrativo Comum

BEGÄRAN OM FÖRHANDESAVGÖRANDE

Artikel 267 FEUF

**

I - Hänskjutande domstol

Tribunal Administrativo e Fiscal de Braga – Juízo Administrativo Comum

Mål nr 860/21.IBEBRG

...

**

II - Parter ...

- **Sökande:** VAPO ATLANTIC, S. A., ... Guimarães,

...

- **Motpart:** ENTIDADE NACIONAL PARA O SETOR ENERGÉTICO, E.P.E. (ENSE), ... Lissabon,

o ...

- **Ytterligare deltagare i målet:** FUNDO AMBIENTAL, ... Lissabon,

o ...

- **Ytterligare deltagare i målet:** FUNDO DE EFICIÊNCIA ENERGÉTICA, ... Lissabon,

o ...

**

III - Saken i målet vid den nationella domstolen och de relevanta omständigheterna

III.A - Saken i målet

1. Målet rör det förvaltningsbeslut som meddelats av motparten, där den fastställde att klaganden skulle betala ett belopp på 908 084,00 euro som ersättning för att inte ha visat att klaganden blandat in biodrivmedel i de bränslen som släppts ut på marknaden, avseende andra kvartalet 2020, i enlighet med artikel 11.1 i lagdekret nr 117/2010 av den 25 oktober 2010.

*

III.B - Relevanta faktiska omständigheter

1. Klaganden är ett företag som är verksamt på drivmedelsmarknaden i Portugal.
2. Företaget har skattemässig ställning som ”registrerad mottagare”.

3. I denna egenskap har företaget inte några lagstadgade krav på sig att fysiskt blanda in biodrivmedel i de bränslen som det släpper ut för konsumtion i Portugal.
4. Klaganden köper nämligen det bränsle som bolaget saluför i Portugal från ett bolag med säte i Spanien.
5. Detta bränsle innehåller biodrivmedel, men i enlighet med bestämmelserna i spansk lagstiftning.
6. Klaganden har inte inför motparten, och inte heller i detta mål, lagt fram några bevis för att Europeiska kommissionen har godkänt systemet för frivillig certifiering av den enhet från vilken klaganden köper bränslet i Spanien.
7. Det visade sig att klaganden under andra kvartalet 2020 släppte ut 7 582 ton bränsle på marknaden.
8. På dess löpande konto fanns inga rättigheter avseende biodrivmedel, den metod som används för att visa att skyldigheten att blanda in sådana drivmedel är uppfylld, trots att klaganden behövde ha åtminstone 758 sådana rättigheter, eftersom företaget för den aktuella perioden (andra kvartalet 2020) var skyldig att blanda in 10 procent biodrivmedel.
9. Till följd av detta ålades klaganden att betala ekonomisk ersättning, vilket företaget har angripit i detta mål.
10. Skyldigheten att blanda in biodrivmedel följer av artikel 11.1 i lagdekret nr 117/2010 av den 25 oktober 2010. Europeiska kommissionen underrättades inte om förslaget till denna bestämmelse innan den offentliggjordes och trädde i kraft.

IV - Anförda nationella och unionsrättsliga bestämmelser

IV.A - Anförda nationella bestämmelser

1. Artikel 11.1 i lagdekret nr 117/2010 av den 25 oktober 2010, i dess lydelse enligt lagdekret nr 6/2012 av den 17 januari 2012 (i mellantiden ändrad genom lagdekret nr 8/2021 av den 20 januari 2021, till en lydelse som inte är tillämplig i tiden i detta mål), har följande lydelse:

”7 - Enheter som släpper ut bränsle för vägtrafik på marknaden och ger in deklARATIONER för utsläppande på marknaden enligt bestämmelserna i Código dos Impostos Especiais sobre o Consumo (lagen om särskilda konsumtionsskatter), godkänd genom lagdekret nr 73/2010 av den 21 juni 2010, i dess lydelse enligt lag nr 55-A/2010 av den 31 december 2010 (kallade inblandande enheter), är skyldiga att medverka till att målen att

blanda in följande procenttal av biodrivmedel, efter energiinnehåll, i förhållande till de mängder bränsle för vägtrafik som släppts ut för konsumtion, med undantag för gasol och naturgas:

- a) 2011 och 2012 - 5,0 %
- b) 2013 och 2014 - 5,5 %
- c) 2015 och 2016 - 7,5%
- d) 2017 och 2018 - 9,0 %
- e) 2019 och 2020 - 10,0 %.”

IV.B - Anförda unionsrättsliga bestämmelser

1. Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998¹ (i kraft den dag då den relevanta nationella lagstiftningen publicerades men senare upphävd genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015):

Artikel 1.1–1.3

Artikel 8.1

Artikel 10.1

2. Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EG av den 13 oktober 1998² (i dess lydelse enligt direktiven 2009/30/EG och (EU) 2015/1513):

a. Artikel 7a.2, införd genom direktiv 2009/30/EG

3. Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/30/EG av den 23 april 2009³ om ändring av direktiv 98/70/EG:

a. Artikel 4.1 andra stycket

4. Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1513 av den 9 september 2015⁴ om ändring av direktiven 98/70/EG och 2009/28/EG:

a. Artikel 4.1

¹ <http://data.europa.eu/eli/dir/1998/34/oj>

² <http://data.europa.eu/eli/dir/1998/70/2018-12-24>

³ <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/30/oj>

⁴ <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/1513/oj>

5. Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009⁵ om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG (i mellantiden upphävt genom direktiv (EU) 2018/2001):
 - a. Artikel 3.4

**

V - Skälen till att det är oklart hur unionsrätten ska tolkas

1. Nödvändigheten av att framställa förevarande begäran beror på rättens tvivel kring den tolkning som klaganden har föreslagit beträffande den skyldighet som följer av artikel 8.1 i direktiv 98/34/EG, som var i kraft vid offentliggörandet av lagdekret nr 117/2010 av den 25 oktober 2010.
2. Artikel 11.1 i lagdekret nr 117/2010 av den 25 oktober 2010, i den lydelse som är tillämplig i målet, det vill säga lydelsen enligt lagdekret nr 6/2012 av den 17 januari 2012 (i mellantiden ändrad genom lagdekret nr 8/2021 av den 20 januari 2021) har den lydelse som återges ovan.
3. Bestämmelsen i fråga fastställer således endast halten av biodrivmedel, utan att i egentlig mening fastställa någon teknisk egenskap hos dessa drivmedel.
4. För övrigt är syftet med bestämmelsen att genomföra vad som föreskrivs i artikel 1.5 i direktiv 2009/30/EG, genom vilken artikel 7a infördes i direktiv 98/70/EG (enligt artikel 7a.2 ska medlemsstaterna ålägga leverantörerna att så gradvis som möjligt minska växthusgasutsläppen per energienhet från bränslen och energi under hela livscykeln med upp till 10 procent), i enlighet med det övergripande mål som stadgas i artikel 3.4 i direktiv 2009/28/EG.
5. Den första frågan som uppkommer är därför huruvida fastställandet av halten av biodrivmedel ska betraktas som en teknisk föreskrift i den mening som avses i direktiv 98/34/EG, bland annat på grund av att den betraktas som ett ”annat krav” och därmed påkallar en tolkning av artikel 1.3 jämförd med artikel 8.1 i direktivet, även mot bakgrund av artikel 7a.2 i direktiv 98/70/EG, som införts genom direktiv 2009/30/EG.
6. Förutom den fråga som klaganden har tagit upp har ytterligare frågor uppkommit kring huruvida artikel 8.1 i direktiv 98/34/EG inte ska tillämpas.
7. En första fråga är om den aktuella nationella bestämmelsen inte omfattas av undantaget i artikel 8.1 i direktiv 98/34/EG, när den avser att utesluta fall som ”endast [utgör] en överföring av den fullständiga texten till en ... europeisk standard”.

⁵ <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/28/oj>

8. Nästa fråga är om den nationella bestämmelsen inte omfattas av artikel 1 led 3 direktiv 98/34/EG, särskilt mot bakgrund av artikel 4.1 andra stycket i direktiv 2009/30/EG och artikel 4.1 i direktiv (EU) 2015/1513.
9. Dessa frågor uppkommer särskilt på grund av tvivel kring huruvida dessa bestämmelser kan anses utgöra ”skyddsklausuler som är fastställda i bindande gemenskapsrättsakter” såtillvida att medlemsstaten endast är skyldig att underrätta kommissionen om de nationella bestämmelser som har antagits med stöd av dessa direktiv och att det således inte krävs någon underrättelse om förslagen till sådana bestämmelser.
10. Därefter uppstår ett annat tolkningsproblem, såvida det inte redan lösts genom svaret på ovannämnda frågor, nämligen vad följderna blir om skyldigheten att underrätta kommissionen om lagstiftningsförslaget inte är uppfyllt.
11. Frågan blir särskilt huruvida en ekonomisk aktör kan åberopa att bestämmelserna i den nationella lagstiftningen inte kan göras gällande på grund av att artikel 8.1 i direktiv 98/34/EG inte har iakttagits, så att skyldigheten att blanda in biodrivmedel inte gäller denne.
12. Det är nämligen av betydelse för avgörandet i detta mål huruvida en ekonomisk aktör i denna konkreta situation kan åberopa detta åsidosättande för att undgå den skyldighet att blanda in biodrivmedel som visserligen har införlivats med nationell rätt men som i själva verket följer av ovannämnda unionsrättsliga bestämmelser.
13. Den hänskjutande domstolen är medveten om att EU-domstolen redan har uttalat sig i denna fråga, dock alltid avseende andra områden.
14. Skälet till att den hänskjutande domstolen ifrågasätter den tolkning som klaganden föreslagit (det vill säga att den nationella bestämmelsen inte kan göras gällande) är att det skulle leda till att skyldigheten att blanda in biodrivmedel åsidosattes allmänt, vilket inte bara skulle äventyra det nationella målet utan även unionsmålet att minska utsläppen av växthusgaser och främja förnybara energikällor.
15. Detta kan enligt den hänskjutande domstolen äventyra de grundläggande målen på miljöområdet, såsom de formulerats i artikel 191 FEUF.
16. Den hänskjutande domstolen känner inte till något avgörande från EU-domstolen till dags dato som rör frågan huruvida nationell lagstiftning på ett område som liknar det här aktuella kan göras gällande eller inte.
17. Enligt den hänskjutande domstolens efterforskningar har EU-domstolen endast uttalat sig om ett liknande ämne, i dom C-26/11 av den 31 januari

2013.⁶ EU-domstolen uttalade sig dock (enligt vad den hänskjutande domstolen kan utröna) inte uttryckligen om arten av fastställandet av halterna biodrivmedel, utan tog den för given. Eftersom den berörda medlemsstaten i det fallet redan hade underrättat kommissionen om ett första förslag och sedan inkluderat kommissionens förslag i sin lagstiftning, fann den att det inte behövdes någon ny underrättelse (den lagstiftning som var i fråga i det målet hade en annan räckvidd än den som diskuterades här, eftersom den inte enbart föreskrev den procentsats biodrivmedel som skulle blandas in).

18. Mot bakgrund av vad som anförts i föregående punkt finner den hänskjutande domstolen att det inte kan konstateras föreligga ett klart och entydigt avgörande som gör det möjligt att avstå från att hänskjuta frågorna nedan för ett förhandsavgörande.
19. Dessa är skälen för begäran om förhandsavgörande.

VII - Andra upplysningar

1. Förevarande mål, är inom ramen för nationell rätt, av brådskande art.
2. Det finns andra tvister på samma område, eftersom ersättningen bestämt kvartalsvis, där man väntar på svar på de frågor som ställs. Även detta motiverar förevarande begäran om förhandsavgörande.

TOLKNINGSFRÅGOR SOM STÄLLS TILL DOMSTOLEN

Mot bakgrund av det ovan anförda hänskjuts följande tolkningsfrågor till Europeiska unionens domstol i enlighet med artikel 267 FEUF:

1. Ska artikel 1.3 i direktiv 98/34/EG tolkas så, att fastställande av halten biodrivmedel som en viss ekonomisk aktör, enligt artikel 7a i direktiv 98/70/EG, som införts genom direktiv 2009/30/EG och i enlighet med det mål som anges i artikel 3.4 i direktiv 2009/28/EG, är skyldig att blanda in i detta drivmedel som denne släpper ut på marknaden, såsom i den nationella lagstiftningen i fråga, utgör ett ”annat krav” i den mening som avses i artikel 8.1 i direktiv 98/34/EG?
2. Ska artikel 8.1 i direktiv 98/34/EG, vad gäller formuleringen ”såvida inte föreskriften utgör endast en överföring av den fullständiga texten till en internationell eller europeisk standard”, tolkas på så sätt att den utesluter tillämpning av en nationell bestämmelse som fastställer procentsatserna för inblandning av biodrivmedel i enlighet med artikel 7a.2 i direktiv 98/70/EG, vilken införts genom direktiv 2009/30/EG, i enlighet med det mål som anges i artikel 3.4 i direktiv 2009/28/EG?

⁶ EU:C:2013:44

3. Ska artikel 4.1 andra stycket i direktiv 2009/30/EG och artikel 4.1 i direktiv (EU) 2015/1513 tolkas så, att det är fråga om skyddsklausuler som är fastställda i bindande gemenskapsrättsakter i den mening som avses i artikel 10.1 tredje strecksatsen i direktiv 98/34/EG?
4. Såvida inte svaret på frågorna ovan gör denna fråga överflödig: Ska artikel 8.1 i direktiv 98/34/EG tolkas på så sätt att en nationell bestämmelse, såsom den som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, som fastställer den halt av biodrivmedel som ska blandas in – i syfte att införliva artikel 7a.2 i direktiv 98/70/EG, i dess lydelse enligt direktiv 2009/30/EG – inte kan göras gällande mot den ekonomiska aktören?

Braga, den 14 september [2021]

Rätten,

(Nuno Cerha Ribeiro)

...